

En registerlag för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Ds 2023:10)

(S2022/02635)

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys tillstyrker förslaget till registerlag och lämnar följande synpunkter.

Övergripande kommentarer

Myndigheten har enligt sin instruktion till uppgift att ur ett patient-, brukar-, och medborgarperspektiv följa upp och analysera verksamheter och förhållanden inom hälso- och sjukvård, tandvård och omsorg. Den föreslagna lagen stärker förutsättningarna för att utföra vårt kärnuppdrag. Vi bedömer också att den innebär en bra avvägning mellan behovet av en effektiv verksamhet och ett gott skydd av den personliga integriteten för de registrerade.

Den föreslagna lagen oss bättre möjlighet att göra fördjupade undersökningar och utvärderingar, och på så sätt kunna ta fram ännu mer policyrelevanta beslutsunderlag för regeringen och andra aktörer inom våra sektorer. I dag saknar vi möjlighet att själva analysera registerdata som förvaltas av exempelvis statistikmyndigheter, bland annat hälsodataregister och socialtjänstregister, eftersom vi bara får behandla känsliga personuppgifter med stöd av samtycke, vilket inte är praktiskt möjligt att inhämta när det gäller den typen av uppgifter. Vi är därför i stor utsträckning hänvisade till att använda aggregerad statistik i våra analyser, eller att lägga ut uppdrag på forskare.

Den föreslagna lagen ger oss de förutsättningar vi behöver för att kunna behandla såväl registerdata på individnivå som uppgifter ur journaler och ärendeakter, och därigenom att göra fördjupade analyser som kan bidra med viktig kunskap om till exempel tillgången till en jämlik vård och omsorg. Det kan handla om att undersöka förekomsten av omotiverade skillnader i bedömda behov och insatser i socialtjänsten, eller i vårdinsatser och väntetider mellan socioekonomiska grupper. Den föreslagna lagen ger oss också bättre möjlighet att följa vårdkedjor när patienter rör sig mellan olika vårdnivåer och huvudmän, liksom att undersöka gränssnittet mellan vården och omsorgen. Den ger oss även bättre förutsättningar att göra effektutvärderingar av statliga reformer och satsningar.

Vi ser vidare att lagen kan leda till en högre kvalitet i våra analyser, genom att vi får en större förståelse för datamaterialet och bättre förutsättningar att kvalitetssäkra underlaget än när andra aktörer bearbeta materialet åt oss. Vår sammantagna bedömning är

den föreslagna lagen bidrar till att vi kan utföra vårt kärnuppdrag väsentligt mer kvalitativt, kostnadseffektivt och oberoende sätt jämfört med i dag.

6.6.2 Primära ändamål

Vi delar promemorians bedömning att ändamålsbestämmelsen i 6 § är utformad på ett sådant sätt att den omfattar all den behandling som myndigheten behöver utföra i sin analysverksamhet.

Myndigheten ser mycket positivt på förtydligandet i 6 § andra stycket att myndigheten får behandla personuppgifter för att framställa statistik, eftersom detta kommer att underlätta utlämnandet av statistikuppgifter från andra myndigheter. Vi föreslår däremot en mindre författningsteknisk justering av 6 § i lagförslaget genom att ordet "även" läggs till i andra stycket 6 §, så att stycket lyder "Inom ramen för sådana undersökningar och utvärderingar får personuppgifter *även* behandlas för att framställa statistik". Det finns annars en risk för att bestämmelsen skulle kunna uppfattas som att myndigheten bara får behandla personuppgifter med stöd av 6 § för att framställa statistik.

I promemorian framhålls att all den behandling myndigheten behöver utföra kan ske med stöd av den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse, vilket lagförslaget syftar till att skapa förutsättningar för. Det framhålls emellertid att myndigheten även kan stödja sig på den rättsliga grunden samtycke (s. 51 och 70). Vissa behandlingar som myndigheten utför kommer även framöver att ske med stöd av samtycke. Det gäller framför allt den befolkningspanel som myndigheten har byggt upp under flera år, och där ett antal personer har ställt sig till myndighetens förfogande för att vara tillgängliga för frågor och delta i enkät- eller intervjuundersökningar som vi genomför om vården och omsorgen. Deltagande i panelen förutsätter ett personligt engagemang från deltagarna, och behandling av uppgifter om deltagarna som inte sker i projekt bör därför även framöver ske med stöd av samtycke. I promemorian anges att behandling av personuppgifter som myndigheten utför med stöd av samtycke inte regleras i förslaget om ny registerlag (s. 117). Samtidigt är tillämpningsområdet för registerlagen (1 §) och ändamålsbestämmelserna (6 och 7 §§) är utformade på ett sådant sätt att de omfattar all personuppgiftsbehandling som myndigheten utför i sin analysverksamhet. Det är därför lämpligt att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet tydliggörs att det är de allmänna dataskyddsreglerna, och inte registerlagen, som myndigheten ska tillämpa vid behandling med stöd av samtycke.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Jean-Luc af Geijerstam. Chefsjuristen Catarina Eklundh Ahlgren har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även analyschefen Caroline Olgart Höglund och projektdirektörerna Johan Strömblad och Marianne Svensson samt tf projektdirektören Ida Nyström, seniora utredaren Nils Janlöv och utredaren Eva Hagbjer deltagit.